

[Margrete Auken]

slås, og hvad det indebærer, er rigtige. Så har vi, og jeg vil sige følgerigtigt, fastslået, at så behøver vi ikke et nyt døds-kriterium. Så kan vi, hvor det kommer på tale, indføre et organdonorkriterium, som gør, at man kan lade være med at slukke for respiratoren, men på anden vis afslutte dødsprocessen, nemlig ved at udtage livsvigtige organer. Ellers skal respiratoren slukkes, for så skal processen afsluttes.

Vi har forsøgt i løbet af udvalgsarbejdet at få en forklaring på, hvorfor vi skal til at operere med to slags død. Det eneste svar, der er kommet, er, at det er det mest hensigtsmæssige. Det kan jeg altså ikke begribe.

Jeg kan ikke begribe, hvorfor det skulle være mere hensigtsmæssigt. Vi har nogle gribende eksempler fra ikke mindst førstebehandlingen, især har vi et gribende eksempel på en fortalelse, som viser, at det er meget svært at opleve et hjernedødt menneske som et lig. Et menneske, der har farve, har varme, har puls, har åndedræt, er det svært at kalde et lig. Vi vil gerne fastholde den respekt, der også er ved at have med døende og døde mennesker at gøre, som ligger i, at man ikke brækker sprog og oplevelse fuldstændigt af led ved at kalde dem et lig.

Det betyder selvfølgelig også, at vi – det gør i hvert fald nogle af os – heller ikke mener, at det ikke mere er afgørende, hvis vi så skulle begynde at snakke om to slags død. Det ændrer jo i princippet ingenting ved det. Altså vi vil så mene og fastholde, at det er en forkert måde at beskrive tingene på, men det er ikke sådan, at vi føler, at hvis vores ændringsforslag bliver forkastet, så indfører Folketinget hen over hovedet på os en anden slags død. Det ved vi godt man ikke gør, for der er kun én måde at dø på, og det er, når det hele sætter ud. Om man kalder det ene eller det andet, er ikke det afgørende.

Når vi har ønsket at blive ved med at tale om, at alle de livsvigtige funktioner skal være ophørt, for at man kan tale om et lig, er det nok så meget for at give befolkningen den tryghed, at vi ikke tillader os hvad som helst over for en døende. Nu skulle det meget nødig få folk til at rende på talerstolen og sige, at der er heller ikke tale om at tillade hvad som helst. Det er noget af det, der gør, at jeg synes, at loven i øvrigt er blevet meget god, en række beskyttelser er indført, i øvrigt en række beskyttelser, som viser, at heller ikke regeringen uden videre ligestiller en

hjernedød med et lig, hvilket yderligere for mig er en bekræftelse på, at der ikke er nogen grund til at have to slags kriterier. Der er en anden beskyttelse omkring den hjernedøde, end der er omkring liget i den lovgivning, som ligger fra regeringens side. Det vil jeg gerne takke for, men godt påpege inkonsekvensen i, at man så alligevel indfører to slags død. Jeg har stadig væk ikke fået tilfredsstillende svar på, at man gør det.

Den anden del, som selvfølgelig har optaget folk nok så meget, bl.a. fordi den er betydelig mere konsekvensrig for, hvad det er, der kommer til at ske, når denne lov bliver indført, er spørgsmålet om, hvem der kan give lov til, at der kan udtages organer.

Det har været en vanskelig debat, og det har været en vanskelig debat i Socialistisk Folkeparti, som det har været en vanskelig debat alle steder, for der kan bestemte fremføres glimrende argumenter for, at man ikke skal tvinge hele befolkningen til at tage stilling til, om man i de meget sjældne tilfælde, hvor det kan komme på tale, skal være donor. Det kan være rigtigt at sige, at i mange tilfælde, hvor folk ikke har taget stilling, kan familien afgøre det. Men der er så tungtvejende grunde, i hvert fald for de fleste af os, til at gå imod det. Så vi vil fastholde selvbestemmelsen her, hvor den skal ligge klart tilkendegivet, og så har vi altså prøvet i overensstemmelse med Etisk Råds anbefalinger og den udarbejdelse af det, som Kristeligt Folkeparti har lavet i L 173, at lave en nøje beskrivelse af, hvordan et sådant tilsagn kan finde sted. Her har vi altså ønsket, at et sådant tilsagn skal være givet inden, så det er udelukket, at man kommer i en presset situation, når man i det øjeblik sidder og skal have at vide, at ens elskede er døende, og så også skal tage stilling til, om vedkommende skal være organdonor. Det er en forfærdelig hård belastning, og det er ikke en rigtig situation at afgøre det i; jeg tror ikke, der kommer flere nej'er. Det tror jeg i grunden ikke.

Mit kendskab til mennesker i sådanne situationer peger måske tværtimod på den modsatte reaktion, denne desperate længsel efter, at der dog skal være mening i det meningsløse. Jeg forstår godt, hvis forældre i en sådan situation siger: Jamen kan vi dog ikke hjælpe et eller andet sted? Sjælesørgerisk er det forkert. Man må ikke blande det meningsfulde ind i det